

כשרלו הכותים לסייען ושלחו להם נגזת עמכם כי כסך נדרוש לאלהיכם השיבו להם לא לנס ולנו נגזות בית שזמפות לאלהינו ולנס אין חלק ולדקה וחרון צירושלים: קולנון. כלומר דבר קל מועט שמוסיפים על מחמת השקל כשרוצין ליקח מן השלתי ז' מאז שקלים צעד שקל שלם: השוקל ע"י אשה וכו'. פטור. כגון שהלוה להם דמיון דפטורין הן לא מחייבי בקולנון ואי להו להם אלא שפורע בשבילם אפי' שוקל בשביל דבר חיוצא פטור מן הקולנון כדלקמן: ואם שקל על ידו וע"י חצירו. כשהלוהו איירי ושוקל שקל שלם מחמת השקל בשבילו ומחמת השקל ששלחו לחצירו חייב קולנון א' דסכר הנותן מחמת השקל הקצוב בצורה פטור מן הקולנון וצ' שקליו ששקל שקל שלם חייב צ' קולנוטו.

ריבוב'
נגזתו ביום אלא אמתו נגזת. גרסין בערכין פ"ק מני חלה נכרי שמתנדב נדבה לצדק בבית מקבלין אותה ממנו ומתא אידך אין מקבלין אותה ממנו אמר ר' אילא אמר ר' יוחנן ל"ק הא לכחלה הא לצדק דלמחר ר' אסי אמר רבי יוחנן כחלה אפילו מים ומלח אין מקבלין מהם פירוש משום רפיון שמה יתכוונו לרפוט די עושי המלכה. לצדק לאחר שנגמר ענין הבית דבר מסוים אין מקבלין אותו דבר שאינו מסוים מקבלין מהן היכי דמי דבר מסוים אמר רב יוסף כגון זו אמה כליא עורב פי' כל דבר הנראה למקדש אין מקבלין מהן לפי שלא יהיה להם חלק וחרון צבית כדמתיב ולכס אין חלק וחרון צירושלים: אלו חייבים בקולנון לויס וישאלים אצל הכהנים לא [השוקל] ע"י העדו ע"י הקטן פטור. והואיל שכן עמלן פטורין אם אחרים שקלו על ידיהן נמי פטורין אע"פ שזאו מיד אדם המצוי בקולנון לעמלו. כן ידו ודי חצירו חייב בקולנון אחד. על עמלו ולא במה שגמל חלי שקל חצירו: ר"מ אומר צ' קולנוטין. וישלמי אע"פ שאין שקלו מורה קולנון מורה כלומר לעשי' שלם נמחייב ליתן שקל על חצירו והואיל שנתן יתן גם הקולנון סכר (כ"י) [ר"מ] נתן שקלו שלם שפטור מן הקולנון פי' אם נתן שקל שלם ולא נתן צמורת קולנון ההוספה אפי' הכי פטור בקולנון: אמר רבי מאיר כמין מטבע אש הוילא הקדוש כדון הוא מתחת כסא הכבוד והראשו לישוט ולא אמר זה יתנו כפי יתנו: נתן שלם לישוט שקל חייב צ' קולנוטו. וירושלמי אמר ר' אלעזר ד' מאיר דלמחר דלמחר שקל שהוא נותן ואחד שקל שהוא נטל דר' אמר ד"ה הא. אחד שקל שהוא נטל ואחד דבר מורה. הנותן שלם פי' ביו וצין חצירו והואיל שחייב על שם לו חייב צ' קולנוטו פי"א נתן שלם להקדש כדי לישוט שקל מן ההקדש: השוקל ע"י עני ע"י שגנו. משלו שנתן לו מתנה פטור מקולנון אע"פ שלא יצירו (כ"י) אע"פ ששקלו ונתן שלם שלם: אצל אס הלון לו חייב דהוי כאלו הוא נתן לפי יתחייב גם הוא בקולנון להלוות לו. ולת"ק דפליגי לעיל על ר"מ אלטרך דלמחר לעיל על ידו וע"י חצירו חייב בקולנון אצל הכהן נתן על מתנה אצל הכהן אע"פ שהיה אפיהן שוקל על ידן ופטור מן הקולנון אם היו קטנים פטורים דתנן לעיל על יד הקטן פטור ואם היו גדולים נמי פטור דתנן ע"י כנו ע"י בן עירו פטור וזנו גדול כגון עירו דמי שלא היה אצו חייב עליו ואע"פ שער עמה מתפוסת הבית לא פרע מהם אביהם קולנון נכשיו שחלקו הבית אע"פ שחזרו ושפתו לא אמרי' חזרה לתפוסת הבית ככתחלה. ופטורין ממעשר בהמה דמ"ד בצבורות צפ' צמל (דף ע"ב) יהיה לך ולא של שזמפות יכול אפי' מתפוסת הבית מ"ל יהיה ופי' יוכלו אפי' מתפוסת הבית יהיו פטורים ממעשר בהמה דכשזמפות דמי מ"ל יהיה ופרין התם והא צנכור כתיב אס אינו ענין לצבור דליתיה וצבורות דחובי וצבורות בקדשם ולאכנס תנהו לענין מעשר בהמה: אמר ר' ירמיה פעמים שחייצין צוה וצוה ופעמים שפטורין צוה וצוה. פעמים שחייצין בקולנון ופטורים ממעשר ופעמים שחייצין במעשר ופטור מן הקולנון. חייצין צוה וצוה שחלקו בכספים ולא חלקו בצבחה פטורין צוה וצוה שחלקו בצבחה (פי' שרש"י וחזרו וצבורות בקדשם ולא חלקו בכספים חייצין בקולנון ופטור ממעשר בהמה שחלקו בכספים וחלקו בצבחה חייצין במעשר בהמה ופטורין בקולנון. מנחמי שם שלא חלקו לא צוה ולא צוה): שחלקו בכספים ולא חלקו בצבחה חייצין בקולנון ופטור ממעשר בהמה שחלקו בכספים וחלקו בצבחה חייצין במעשר בהמה ופטורין בקולנון. ר' אבון נכסיו הן בצבחה. ר' אבון נכסיו הן בצבחה חייצין בקולנון ופטור ממעשר בהמה שחלקו בכספים וחלקו בצבחה חייצין במעשר בהמה ופטורין בקולנון.

ואלו שחייבין בקולנון לויס וישראלים וגרים ועבדים משוחררים אבל לא כהנים וגושים ועבדים וקטנים השוקל ע"י כהן ע"י האשה ע"י עבד ע"י קטן פטור י"אם שקל על ידו וע"י חצירו חייב בקולנון א' ור"מ אומר ב' קולנוטו הנותן שלם ונטל שקל חייב שני קולנוטו: השוקל על ידו ועל ידו שכינו ועל ידו בן עירו פטור ואם הלון חייב [האחיז] השותפין שחייבין בקולנון פטורין ממעשר בהמה וכשחייבין במעשר בהמה פטורין מן הקולנון וכמה הוא קולנון מועה כסף דברי ר"מ והכ"א "חצי מועה: גמ' אע"פ שאמרו בו' הא לתבוע אין תובעין הכא את אמר תובעין והכא את אמר אין תובעין כאן בשבתיא בו' שערות וכאן בשלא הביא בו' שערות: הנכרי והכותי בו' א"ר בא (ביבא) תיפטר כמ"ד כותי כנכרי דתתפלגין: כותי כנכרי דברי רבי רשב"ג אומר כותי כישראל לכל דבר (א) אמר ר' לעזר מתני' בנכרים הא בכחותם לא ותני' בן י"אדם (ב) לרבות את הגרים מכב' [להוציא את המומרים מתני' פליגי על ר' אלעזר אין מקבלין מידם קני זבין וזבות קני וילדות ובי יש קני זבין וזבות בנכרים] אלא רישא בנכרים וסיפא בכחותם אמר' ר' יוחנן הוא רישא בנכרים וסיפא בכחותם אמר' ר' יוחנן יבתחלה אין מקבלים מזה לא דבר מסוים ולא דבר שאינו מסוים ובסוף מקבלין מזה דבר שאינו מסוים ואין מקבלין מזה דבר מסוים רשב"ל אמר בין בתחילה בין בסוף אין מקבלין מזה לא דבר מסוים אבל דבר שאינו מסוים (ג) מתני' פליגי ע"י רבי יוחנן אין' אין מקבלין מזה הקדש וגרבה לבדק הבית פתר לה בין בתחלה בין בסוף [א] ולבדק דבר [מסוים] פתר לה במסוים שאפילו מעותיו ויליבם לויס המלח). רשב"ל אמר בין בתחלה ובין בסוף אין מקבלין מזה לא דבר מסוים וכו': מתני' פליגי על רשב"ל דתני הכל' שוין [השון גורדן] וגידרין פתר לה עולה [ב] ניהא גורדן עולה (ג) גידרין עולה (לא) [א] אלא [ב] כשאמר ישראל הרי עלי עולה ושמוע נכרי ואמר מה שאמר זה עלי: (ד) [א] אינו' מביא עמו נכסים ומותר נכסים לא לכלי שרת אינון נמצא מביא דבר מסוים התיב רבי יוסי בר רבי בון און תנינן [בערכין ועורבין לא לבדק הבית אינון הדין מה דאת אמר תמן לשמיים הוא מתכוין ובאליהו הן באין] ללבדק הבית כן את אמר אף הכא לשמיים הוא מתכוין ובאליהו

הנהגות הגר"א
 [א] מלח אלא מומר וכן י"ל רישא בנכרי וכו': [ב] י"ל פני רישא וכו': [ג] הי"ד הנהגה שהיא מסוים. פתר לה במתני' שאפי' מעותיו ויליבם לויס המלח מתכוין פליגי על רשב"ל דכבר ולי' ורשב"ל אמר וכו'. דכבר נקט ומני ליה לעיל: [ד] הי"ד כשאמר נכרי יהי עלי עולה ושמוע ישראל וכו'. והיינו נדרין ע"י הנכרי ידיר: [ה] הי"ד לא הביא עמה נכסים והביא אח"כ מתקלן הימנו ולא לבי שרת אינון מותר נכסים מאלא מביא דבר שאינו מסוים. וקשיא לר"ל והביא ר"י בר בון והא מניח מערכין וערכין ופירושו וכו'. ופ"ה מקבלין אפילו מלא חזק לך לומר כיון דליתיה לא מתכוין לבד' אלא לשמים ומתכוין לר"י באין אכור לר"י לקבל מזה אלא כשנתן להדיא לבד' הי"ד לר"ל:

גליון הש"ס
 [א] ע"י קצבתן אהרן שם ולק"מ וע"י צדמסין פסק ג' ממעשר"ק הי"ה ענין במהרי"ט ח"ב בחומ"ס סימן קכ"ה: [ב] ע"י חוס' ערכין דף ה' ע"ב ד"ה אלא ובתו י"ט שם ולמסקנת הירושלמי כאלו יש לישב קושיות המוס' וע"י צדמסין סי"ח מערכין הלי"א נראה שהיה לו פירוש אחר בדברי הירושלמי ומקורו נשמח לו: [ג] ע"י בהגרי"א שגיה: וע"י צירושלמי מיר פ"ט הלי"א נראה כ"י שפליגי ע"י:

תורה אור השלם
 1. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מבכר קרבן ל'ך מן הבמה מן הקדש ומן הדבאן ותקריבו את קרבנכם: ויקרא א ב

הנהגות הגר"א
 [א] מלח אלא מומר וכן י"ל רישא בנכרי וכו': [ב] י"ל פני רישא וכו': [ג] הי"ד הנהגה שהיא מסוים. פתר לה במתני' שאפי' מעותיו ויליבם לויס המלח מתכוין פליגי על רשב"ל דכבר ולי' ורשב"ל אמר וכו'. דכבר נקט ומני ליה לעיל: [ד] הי"ד כשאמר נכרי יהי עלי עולה ושמוע ישראל וכו'. והיינו נדרין ע"י הנכרי ידיר: [ה] הי"ד לא הביא עמה נכסים והביא אח"כ מתקלן הימנו ולא לבי שרת אינון מותר נכסים מאלא מביא דבר שאינו מסוים. וקשיא לר"ל והביא ר"י בר בון והא מניח מערכין וערכין ופירושו וכו'. ופ"ה מקבלין אפילו מלא חזק לך לומר כיון דליתיה לא מתכוין לבד' אלא לשמים ומתכוין לר"י באין אכור לר"י לקבל מזה אלא כשנתן להדיא לבד' הי"ד לר"ל:

מבשרת הבה"ל
 (א) א"ר אלעזר כ"י. מתני' פליגא א"ר אלעזר: (ב) ממתיה פליגא על ר"י דמני און כ"י: (ג) נידרין עולה לא בשלמא: (ד) ולא הביא עמה נכסי' ולא ל"ש כ"י:

מבשרת הבה"ל
 (א) א"ר אלעזר כ"י. מתני' פליגא א"ר אלעזר: (ב) ממתיה פליגא על ר"י דמני און כ"י: (ג) נידרין עולה לא בשלמא: (ד) ולא הביא עמה נכסי' ולא ל"ש כ"י: